

Autor: Natalia Śmiechowska

Smart Inicjatywy w miejscowości Ciążeń

Idea Smart villages jest mi niezwykle bliska, gdyż mieszkam na obszarze wiejskim i wiem doskonale z jakimi problemami zmierzyć się musi polska wieś w obecnych czasach. Ponadto zajmuję się pozyskiwaniem środków unijnych dla mieszkańców mojej gminy – Gminy Łądek w powiecie słupeckim, województwie wielkopolskim. Z tych dwóch powodów zdecydowałam się na udział w konkursie.

Opis pomysłów i inicjatyw smart na terenie miejscowości Ciążeń (liczba mieszkańców to około 1300 osób) to idealny przykład na to, iż lokalny samorząd gminy oraz mieszkańcy potrafią odpowiedzieć na wyzwania stawiane współczesnym wsiom. Dzięki środkom unijnym i krajowym udało się zmienić wizerunek Ciążenia nie do poznania. Było to możliwe dzięki trafnemu rozpoznaniu potrzeb i problemów mieszkańców zarówno dzięki bezpośrednim spotkaniom Wójta Gminy z mieszkańcami, jak i dzięki stworzonej Sołectkiej Strategii Rozwoju Sołectwa Ciążeń. Głównym inicjatorem realizacji wszystkich inwestycji był Wójt Gminy Łądek Artur Miętkiewicz, który swoją kadencję rozpoczął w październiku 2014 roku. Natomiast osobiście zajmowałam się pisaniem wszystkich wniosków o dofinansowanie omawianych w niniejszej pracy oraz ich rozliczeniem. Ponadto mieszkam na terenie Gminy Łądek, dlatego posiadam dokładny obraz dokonanych zmian w krótkim czasie, czyli od roku 2015, którymi chciałabym się podzielić i móc zwrócić uwagę decydentów na to, jak ważny jest zrównoważony rozwój małych miejscowości oraz pokazać innym, że dzięki współpracy można zrobić naprawdę wiele nawet w małej wiejskiej społeczności.

Miejscem realizacji inicjatyw było województwo wielkopolskie, powiat słupecki, gmina Łądek, miejscowość: Ciążeń. Gmina położona jest w odległości około 70 km od Poznania i około 20 km od Konina. W obrębie Gminy Łądek występuje 16 sołectw: **Ciążeń**, Dąbrowa, Dolany, Dziedzice, Jaroszyn, Jaroszyn-Kolonia, Łąd, Łąd-Kolonia, Piotrowo, Policko, Ratyń, Sługocin, Sługocin-Kolonia, Samarzewo, Waclawów, Wola Koszucka. Obszar Gminy Łądek to 98,58 km² powierzchni, co stanowi 11,76% obszaru powiatu słupeckiego oraz 0,33% województwa wielkopolskiego. Na poniższej mapie przedstawiono Gminę Łądek na tle powiatu słupeckiego:

Rysunek nr 1. Gmina Łądek na tle powiatu słupeckiego

(Źródło: <https://pl.wikipedia.org>)

Ciążeń uzyskał lokację miejską w 1260 roku, zdegradowany po 1309 roku, ponowne nadanie praw miejskich w 1504 roku, utrata po 1718 roku. Do 1954 siedziba gminy Ciążeń. W latach 1975–1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa konińskiego. We wsi znajdują się dwa zabytkowe zespoły budynków: późnobarokowy pałac biskupi wraz z pawilonem, galerią (z lat 1760-68) i parkiem, oraz kościół pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela z 1535, pierwotnie gotycki, później (1760) przebudowany w stylu barokowym, wraz z dzwonnica (poł. XIXw.) i plebanią (z 2 poł. XVIIIw.). Obecnie w pałacu ciężęńskim mieszczą się unikatowe zbiory masońskie Biblioteki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza. W kościele znajduje się późnorenesansowy tron biskupi oraz obraz Adoracja Matki Boskiej Szkaplerznej z połowy XVII w. przedstawiający prawdopodobnie króla Jana Kazimierza (Źródło: Wikipedia).

Zdjęcie nr 2: Pałac biskupi z lotu ptaka (źródło: Urząd Gminy w Łądku)

Próbując wybrać jedną inicjatywę doszłam do wniosku że nie jest to możliwe. Aby prawidłowo przedstawić rozwój miejscowości i pokazać ideę smart village należy opisać wszystkie działania, które podejmowane były w różnych sferach życia. Pracowano na to miano od roku 2015, kiedy to Gmina Łądek tworzyła całą niezbędną dokumentację do realizacji projektów poprzez rok 2016 – składanie wniosków o dofinansowanie, lata 2017 i 2018 – realizacja projektów oraz 2019 – uzupełnienie realizacji projektów przez kolejne inicjatywy także społeczne.

Poniżej przedstawiam **koszt zastosowania z uwzględnieniem środków własnych i wielkości dofinansowania ze środków zewnętrznych oraz opisem przedsięwzięć z uwzględnieniem praktycznych aspektów.**

Bardzo ważnym aspektem w Gminie Łądek jest oświata, a z racji tego, że w Ciężeniu znajduje się Szkoła Podstawowa z oddziałami przedszkolnymi to jest to bardzo ważna kwestia rozwoju. Budynek oświatowy zmienił się w Ciężeniu od roku 2015 dzięki realizacji projektów unijnych.

Pierwszym realizowanym projektem była „Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej” Działanie 3.2 „Poprawa efektywności energetycznej w sektorze publicznym i mieszkaniowym”, Poddziałanie 3.2.1, Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, kwota dofinansowania: 2 655 407,06 zł na cztery budynki użyteczności publicznej, w tym Szkoła Podstawowa w Ciężeniu. Przedmiotem projektu była kompleksowa, głęboka termomodernizacja energetyczna czterech budynków użyteczności publicznej o łącznej powierzchni użytkowej równej 5 028,4 m² w Gminie Łądek. Termomodernizacja obejmowała m.in. ocieplenie przegród budowlanych obiektów, wymianę okien i drzwi zewnętrznych, przebudowę czterech systemów grzewczych, wymianę oświetlenia na energooszczędne, a także montaż czterech jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE w modernizowanych energetycznie budynkach o łącznej zdolności wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych równej 0,05 MWe.

Termomodernizowane obiekty to placówki oświatowe to:

- Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Łądku;
- Szkoła Podstawowa w Ciężeniu;
- Szkoła Podstawowa w Ratyniu;
- Przedszkole w Dolanach.

Ostatecznym odbiorcą produktów i rezultatów jest społeczność lokalna Gminy Łądek w szczególności obejmująca uczniów i ich rodziców, nauczycieli i personel pomocniczy placówek oświatowych objętych projektem, a także wszystkich mieszkańców Gminy. Dodatkowo, jako przykład energooszczędnych budynków użyteczności publicznej, Gmina chciała dać powód do zmiany mentalności mieszkańcom i przekonać ich do działań związanych z poprawą efektywności ich budynków, a tym samym do realizacji działań związanych Planem gospodarki niskoemisyjnej. Zakres wykonanych prac w Szkole Podstawowej w Ciążeniu:

- zmniejszenie strat ciepła przez przenikanie ciepła przez dach płaski poprzez ocieplenie dachu warstwą styropianu o grubości 22 cm i o współczynniku przewodnictwa ciepła $\lambda=0,038$ W/mK;
- zmniejszenie strat ciepła przez przenikanie ciepła przez ściany zewnętrzne poprzez ocieplenie ścian zewnętrznych i ścian fundamentowych wraz z cokołem przy wykorzystaniu styropianu o grubości 16 cm i 12 cm i o współczynniku przewodnictwa ciepła $\lambda=0,038$ W/mK;
- wymiana obróbki blacharskiej i orynnowania oraz instalacji odgromowej;
- wymiana starej stolarki drzwiowej na nową w ilości 3 sztuk o współczynniku przenikania ciepła równym $1,3$ W/m²K;
- przebudowa podjazdu dla osób niepełnosprawnych i schodów zewnętrznych;
- podwyższenie sprawności instalacji centralnego ogrzewania do 70% poprzez wymianę grzejników i montaż zaworów termostatycznych;
- budowa instalacji wytwarzania energii elektrycznej z ogniw fotowoltaicznych, składającej się z 44 paneli fotowoltaicznych o mocy pojedynczego panela 250 Wp;
- modernizacja systemów oświetlenia w budynku poprzez zastosowanie oświetlenia LED;
- montaż dwóch budek lęgowych dla wróbla na elewacji budynku zgodnie z Ekspertyzą Ornitologiczną.

Bardzo ważnym elementem był montaż instalacji OZE na dachu budynku Szkoły w Ciążeniu wykorzystywanych do produkcji energii elektrycznej na potrzeby własne placówki.

Potrzeba realizacji projektu bezpośrednio wynikała z przeprowadzonego szczegółowo opisu stanu istniejącego problemowej infrastruktury. Do najistotniejszych aspektów związanych z niską efektywnością energetyczną omawianych obiektów należały duże straty ciepła przez nieocieplone przegrody budowlane, zły stan techniczny większości stolarki okiennej i drzwiowej, niska sprawność systemu grzewczego obiektów, stosunkowo duże zużycie energii elektrycznej, duża emisja dwutlenku węgla do atmosfery, niski komfort użytkowania placówek oświatowych i stosunkowo wysokie koszty ponoszone na potrzeby zapewnienia odpowiedniej temperatury wewnątrz obiektów edukacyjnych. Dodatkowo działania prowadzone w infrastrukturze publicznej pełnią również formę edukacyjną

i informacyjną dla mieszkańców Gminy, w której te działania są przeprowadzane. Zidentyfikowane problemy są znane powszechnie i wynikają z długookresowej obserwacji oraz zgromadzonego doświadczenia pracowników jednostek samorządowych, uczniów, rodziców i bezpośrednich kontaktów ze społecznością lokalną.

Zdjęcie nr 3. OZE – instalacja fotowoltaiczna (źródło: Pracownia Projektowa Karolina Rutkowska)

PRACOWNIA PROJEKTOWA KR

TERMOMODERNIZACJA - SZKOŁA PODSTAWOWA W CIĄŻENIU
ul. Wolności 42 A, 62-404 Ciężęń

PROJEKT 12. 2015r.
 REALIZACJA 03.- 09. 2017r.

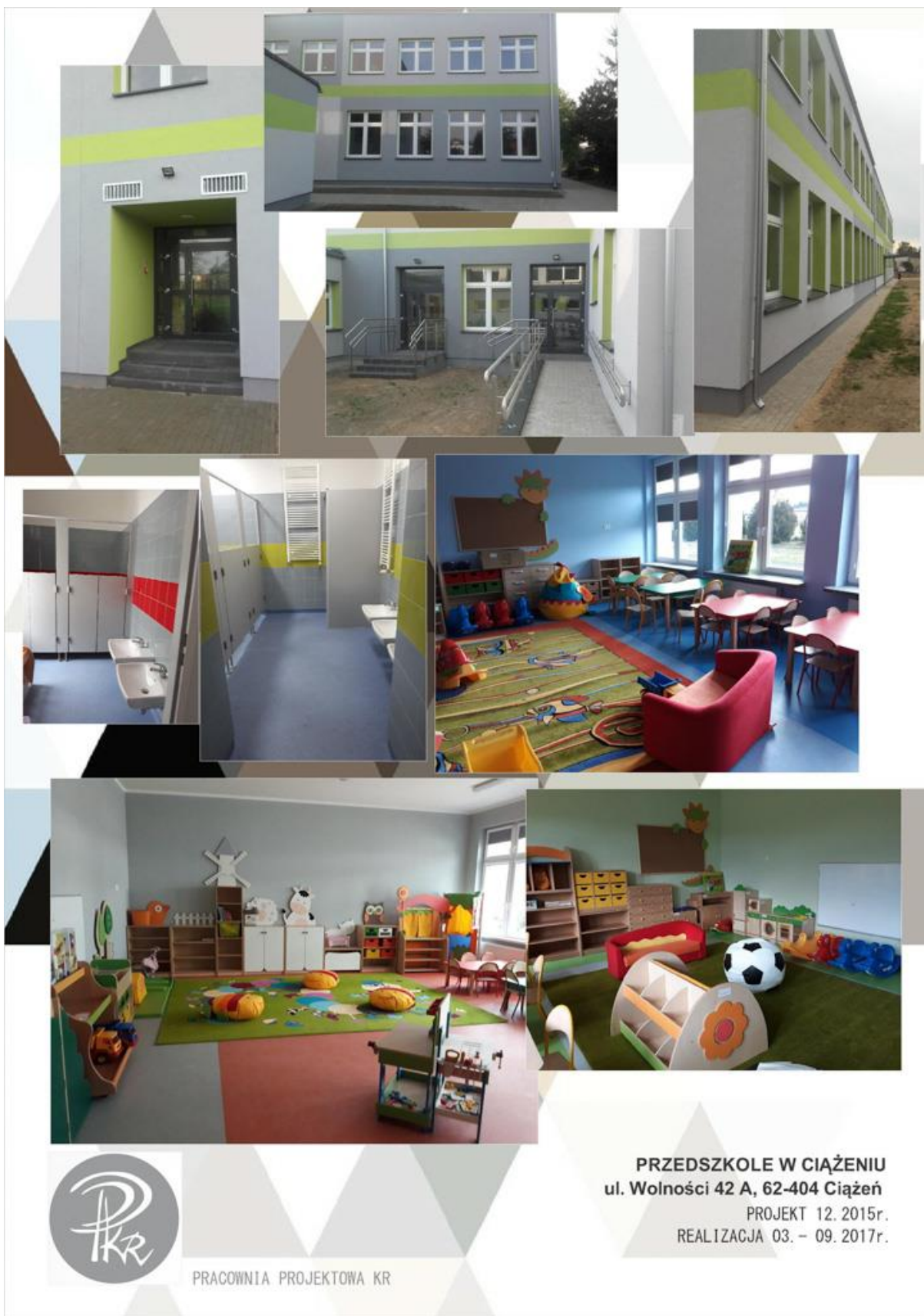
Rysunek 4. Zdjęcia przed i po termomodernizacji budynku Szkoły Podstawowej w Ciężeniu (źródło: Pracownia Projektowa Karolina Rutkowska)

Drugi projekt twardy to: „Przebudowa i rozbudowa budynku oświatowego na pomieszczenia edukacji przedszkolnej wraz z wyposażeniem i infrastrukturą techniczną w Ciężeniu, gmina Łądek” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2014-2020. Analiza potrzeb dowiodła, że dotychczasowy budynek, w którym znajdowały się oddziały przedszkola w Ciężeniu był w złym stanie technicznym i nie odpowiadał normom i zapotrzebowaniu oraz odpowiednią

ilością miejsc, posiadał bariery dla osób niepełnosprawnych. Na podstawie deklaracji składanych przez rodziców o przyjęcie dzieci do placówek wychowania przedszkolnego wynikało, że liczba miejsc nie odpowiadała faktycznemu zapotrzebowaniu. Wdrożenie projektu przyczyniło się do osiągnięcia następujących celów:

- zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego na obszarach o niskim stopniu upowszechnienia wychowania przedszkolnego,
- upowszechnienie wychowania przedszkolnego, w tym zwłaszcza wśród dzieci 3-4 letnich i dzieci z niepełnosprawnościami,
- wzrost liczby wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej poprzez rozbudowę i przebudowę budynku oświatowego na pomieszczenia edukacji przedszkolnej wraz z wyposażeniem i infrastrukturą techniczną, wzrost komfortu użytkowania obiektu,
- zwiększenie potencjału objętej wsparciem infrastruktury poprzez adaptację pomieszczeń do przyjęcia większej liczby dzieci,
- wzrost zatrudnienia poprzez dodatkowe zatrudnienie 1 osoby,
- wzrost liczby osób korzystających ze wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej zakładając rekrutację dodatkowo 13 dzieci,
- poprawa dostępności do edukacji przedszkolnej.

Wsparciem został objęty jeden obiekt, który pełni teraz funkcję infrastruktury przedszkolnej. Jest to budynek, w którym mieści się Szkoła Podstawowa. Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi jest teraz dostosowany do przyjęcia 75 dzieci. Rozbudowano i przebudowano pomieszczenia Szkoły w celu przeniesienia dwóch Oddziałów Przedszkola w Ciężeniu (łącznie 37 dzieci) oraz przyjęcie dodatkowych 13 dzieci. Zakres robót polegał na rozbudowie oraz przebudowie budynku szkoły w celu rozszerzenia funkcji oświatowej o przedszkole. Rozbudowa w kształcie prostokąta jest kontynuacją bryły szkoły. Łącznie oddano trzy sale (każda po 25 osób). Zastosowano nowe technologie eko-innowacyjne i proekologiczne. Wykonano ławki, podjazd dla osób niepełnosprawnych oraz plac zabaw. W ramach prac związanych z przebudową i rozbudową budynku wykonano nowe utwardzenie terenu: drogi wewnętrzne, chodniki i miejsca parkingowe. Obiekt zaprojektowano zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania. Wkład Funduszy Europejskich: 691 106,89 zł, co stanowiło 15% całości zadania.

Rysunek 5. Dobudowane oddziały przedszkolne i wyposażone sale przedszkolne (źródło: Pracownia Projektowa Karolina Rutkowska)

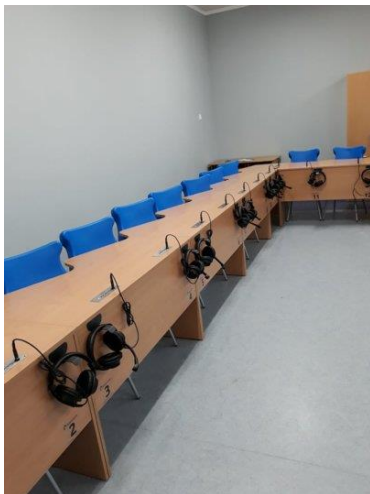
Dzięki realizacji projektu udało się także wykonać ekologiczny plac zabaw dla dzieci innowacyjny w skali powiatu słupeckiego, z którego dzieci chętnie korzystają:

Rysunek 6. Ekologiczny Plac zabaw przy szkole i przedszkolu w Ciężeniu

Kolejnym „twardym” projektem był projekt pod nazwą: „Przebudowa i rozbudowa budynku oświatowego na pomieszczenia edukacji ogólnokształcącej wraz z wyposażeniem i infrastrukturą techniczną w Ciężeniu, gmina Łądek” - Poddziałanie 9.3.3 Inwestowanie w rozwój infrastruktury edukacji ogólnokształcącej WRPO – rozbudowa piętra szkoły w Ciężeniu wraz z wyposażeniem sal – całkowita wartość projektu: 568 375,35 zł, w tym dotacja: 483 119,04 zł. Zakres robót obejmował część przeznaczoną na pomieszczenia szkolne, w tym budowę I-go piętra rozbudowanego budynku o salę językową (59,58 m²) i salę matematyczno-przyrodniczą (58,75 m²) oraz przebudowę istniejącego piętra szkoły podstawowej o salę ICT (34,49 m²) - fundamenty, mury, stropy, dach, stolarka, tynki i okładziny, posadzki, malowanie, elewacja, instalacje c.o., przyłącze energetyczne, instalacje

elektryczne, instalacja sieci komputerowej, instalacja odgromowa, zagospodarowanie terenu, w tym nowe utwardzenie terenu mające na celu poprawę infrastruktury komunikacyjnej, poprawę bezpieczeństwa, a także zakupiono sprzęty i meble do sal.

W ramach realizacji projektu zakupiony został także schodołaz gąsienicowy dla osób niepełnosprawnych

W sferze oświaty wyglądało to tak, że aby pozyskać dotację na projekty „twarde” trzeba było napisać wnioski „miękkie”, które zostaną wybrane do dofinansowania. Gmina Łądek w pierwszym naborze owej perspektywy otrzymała dofinansowania jako jedna z nie wielu – siedmiu gmin z całego województwa wielkopolskiego na realizację projektów w opisywanej miejscowości Ciążeń! Realizowane są projekty:

– „Edukacja przedszkolna dla każdego malucha w Gminie Łądek -nowe miejsca wychowania przedszkolnego z ofertą zajęć i kompetentną kadrą”. Celem głównym projektu jest zwiększenie liczby miejsc wychowania przedszkolnego o 13 miejsc w ciągu 15 miesięcy i utrzymanie ich przez co najmniej 2 lata od zakończenia projektu; podniesienie wiedzy i kompetencji 120 dzieci z terenu Gm. Łądek w ciągu 12 miesięcy i sukcesywne podnoszenie jakości edukacji dla kolejnych roczników przez okres co najmniej 2 lat od zakończenia projektu włącznie z dziećmi z niepełnosprawnościami oraz wyrównywanie deficytów i spotkania z rodzicami.; Podniesienie wiedzy i kompetencji 2 nauczycieli wychowania przedszkolnego do realizacji zajęć z dziećmi w wieku przedszkolnym.

Efekty:

Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie – 13 osób

Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 1 osoba

Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej – 120 osób

Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie – 2 osoby

Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (C) – 1 osoba

Liczba osób pochodzących z obszarów wiejskich (C) – 362 osoby

Wartość projektu:

Całkowita wartość projektu: 194 313,25 zł

Wkład Funduszy Europejskich: 165 166,26 zł

– „Kompleksowe wsparcie uczniów i nauczycieli Szkoły Podstawowej w Ciążeniu w zakresie kształcenia ogólnego”, Poddziałanie 8.1.2 całkowita wartość projektu: 345 044,00 zł, w tym dofinansowanie: 324 094,50 zł

Celem głównym projektu jest: podwyższenie u 110 uczniów (49K,61M) SP Ciążeń, Gm. Łądek kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, językowych oraz właściwych postaw i umiejętności w ciągu 34 m-cy trwania projektu w celu dalszego podnoszenia kwalifikacji i umiejętności w ramach dalszego kształcenia.

Planowane efekty:

Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie – 110 osób

Liczba nauczycieli objętych wsparciem w Programie – 8 osób

Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie – 1 sztuka

Liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie – 2 osoby

Liczba studiów podyplomowych/kursów/szkoleń – 7 sztuk

Liczba godzin, podczas których nastąpi wsparcie uczniów w rozwijaniu kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy w formie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych –

Liczba wyjazdów edukacyjnych w zakresie matematyki, przyrody – 15 wyjazdów

Liczba godzin, podczas których nastąpi wsparcie uczniów w rozwijaniu kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy w formie kółek zainteresowań, zajęć rozwijających uzdolnienia – 1456 godziny

Liczba osób uczestnicząca w warsztatowych zajęciach wyjazdowych – 110 osób

Liczba godzin doradztwa edukacyjno-zawodowego – 23 godziny

Liczba osób, która otrzymała wsparcie doradcy zawodowego – 34 osoby.

W Ciężeniu inwestuje się nie tylko w oświatę, ale także w infrastrukturę drogową i z sukcesem pozyskuje środki zewnętrzne na realizację tych zadań, które zostały wskazane przez mieszkańców jako priorytetowe. Wybudowane zostały drogi, które wcześniej były drogami gruntowymi:

- „Budowa drogi gminnej – ulica Rieczna w miejscowości Ciężen, gmina Łądek” - całkowity koszt 119 800,00 zł, wartość dofinansowania z Samorządu Województwa Wielkopolskiego 76 228,00 zł w ramach działania „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego Programem Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Droga została pobudowana na odcinku 0,374 km.

Przed realizacją

Po realizacji

- otrzymano dofinansowanie na budowę (przebudowę) ulicy Polnej w Ciężeniu na kwotę 104 625,00 zł na budowę (przebudowę) dróg dojazdowych do gruntów rolnych o szerokości 4 m – dofinansowanie ze środków Województwa Wielkopolskiego. Zadanie zostało wykonane dzięki dofinansowaniu ze środków Województwa Wielkopolskiego. Długość 0,93 km.

- Chodnik na ulicy Wolności w Ciężeniu. Inwestycja wykonana przy współpracy z Wielkopolskim Zarządem Dróg Wojewódzkich

- budowa ul. Wąskiej w miejscowości Ciążen także otrzymała dotację w wysokości 158 tys. 575 zł. a wkład własny Gminy 220 832,03 zł i była realizowana w ramach rządowego programu na rzecz rozwoju i konkurencyjności regionów poprzez wspieranie lokalnej infrastruktury drogowej.

- Dzięki środkom pozyskanym na realizację Lokalnej Strategii Rozwoju przez Stowarzyszenie „Unia Nadwarciańska” Gmina Łądek otrzymała dofinansowanie na zadanie pt.: „Budowa dróg gminnych w miejscowościach Łąd oraz Ciążen, gmina Łądek”. Kwota dofinansowania 190 890 zł. Dzięki temu udało się pobudować ulicę Parkową w Ciążeniu – około 700 m długości:

- ponadto szykuje się kolejna inwestycja drogowa w Ciążeniu – „Budowa chodnika wraz z kanalizacją deszczową na ulicy Słupeckiej w Ciążeniu – inwestycję w roku 2019 realizować będzie Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu za kwotę 335 650,58 zł.

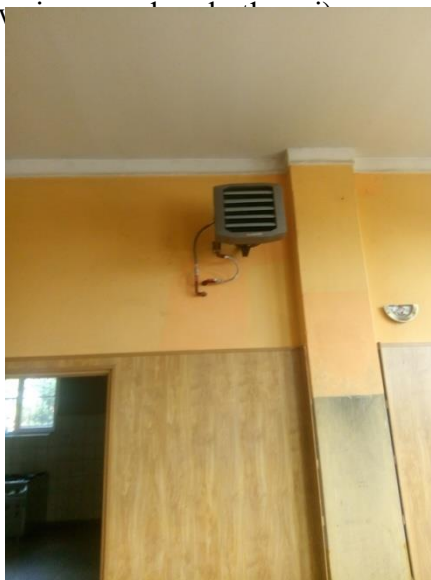

Ciążeń korzysta także z Programu Wielkopolska Odnowa Wsi w Urzędzie Marszałkowskim oraz współpracuje z Lokalną Grupą Działania Stowarzyszeniem „Unia Nadwarciańska” i miejscowość dzięki temu otrzymała następujące wsparcie:

- Projekt pod nazwą „Prace pielęgnacyjne na placu przeznaczonym do gry w piłkę nożną. Wymiana bramek na w.w. placu” współfinansowany przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego w ramach programu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2013-2020”. Całkowity koszt zadania: 47 200,00 zł. Pozyskane dofinansowanie 24 925,74 zł

- OSP Ciążen pozyskało środki w ramach projektu grantowego ogłoszonego przez LGD Stowarzyszenie „Unia Nadwarciańska” z siedzibą w Słupcy w ramach poddziałanie 19.2 Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność objęte PROW na lata 2014-2020. Dotacja w kwocie 45 000,00 zł, wkład własny w kwocie 5000,00 zł (współpraca z Kółkiem Rolniczym w Ciążeniu) „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”. Projekt polegał na wymianie wentylacji, instalacji zimnej i ciepłej wody, kanalizacja, ogrzewania, roboty dodatkowe, czyli dokładnie: – instalacja grzewczo-wentylacyjna; – instalacja nawiewno-wywiewna; – instalacja wodociągowa dla pomieszczeń sanitarnych – instalacja kotłowni – adaptacja pomieszczenia kotłowni (wykonanie drzwi zewnętrznych, likwidacja drzwi wewnętrznych, wykonanie kratki spustowej)

- stworzenie Sołeckiej Strategii Rozwoju sołectwa Ciążen dofinansowanej przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego.

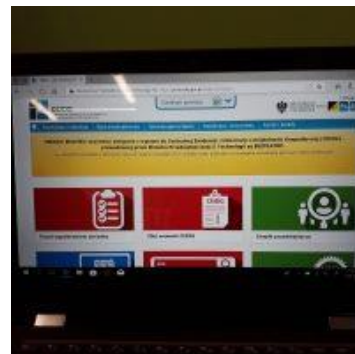
- Otrzymano także dotację z Urzędu Marszałkowskiego na „Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Łądek na lata 2016-2021”, która wyniosła 34 481,58 zł. Polega na stworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji. Dzięki Programowi Gmina będzie mogła składać wnioski do Urzędu Marszałkowskiego na zaplanowane w Programie inwestycje także w miejscowości Ciążeń.

Ciążeń rozwija się także w zakresie kultury zarówno dla dzieci i młodzieży, osób dorosłych oraz seniorów.

- Gmina Łądek pozyskała dla Biblioteki Publicznej w Łądku oraz Filii w Ciążeniu dotację z programu „Kraszewski. Komputery dla bibliotek 2015” pt.: Nowoczesna biblioteka oknem na świat ze środków Instytutu Książki. W ramach realizacji projektu nastąpił zakup czterech zespołów (zestawów) komputerowych wraz z oprogramowaniem systemowym . Dwa z nich zostały przekazane do Filii Biblioteki w Ciążeniu. Jeden zestaw służy dla mieszkańców – każdy może na miejscu przeglądać zbiory (jednostka z oprogramowaniem, monitor, UPS), a drugi służy bibliotekarzowi do wprowadzania zbiorów i obsługi elektronicznej bazy danych (jednostka z oprogramowaniem, monitor, UPS, czytnik, urządzenie wielofunkcyjne).

- Pozyskano dofinansowanie w wysokości 60 480,00 zł (dotacja 100% bez wkładu własnego) na szkolenia dla mieszkańców oraz zakup komputerów dla szkół. Program wyposażył uczestników w wiedzę i narzędzia, które rozwiną ich kompetencje niezbędne do sprawnego i bezpiecznego funkcjonowania w świecie cyfrowym, w kategoriach wiedzy w obszarach tematycznych: Rodzic w internecie, Mój biznes w sieci, Moje finanse i transakcje w sieci, Działanie w sieciach społecznościowych, Tworzę własną stronę internetową (blog), Rolnik w sieci, Kultura w sieci. Zakupione zostały 3 komputery, które po szkoleniach przeszły na stan szkoły w Ciężeniu.

- Coroczna organizacja Nocy Świętojańskiej na Amfiteatrze w Ciężeniu, czyli tak zwane “Wianki”, a przed imprezą odbywają się warsztaty z tworzenia wianków dla mieszkańców. Podczas imprezy odbywają się występy lokalnych artystów i obrzędy związane z nocą świętojańską. Najważniejszym wydarzeniem lokalnym jest zawsze rozwiązanie konkursu na najładniejszy wianek. W trakcie imprezy dostępne są między innymi darmowa zjeżdźalnia i grochówka, a także Rycerska Stanica z pokazem strojów średniowiecznych, a na końcu gwiazda wieczoru i zabawa taneczna do 3 w nocy. W 2015 r. udało się na ten cel pozyskać dofinansowanie w kwocie 5 tys. zł z PISOP

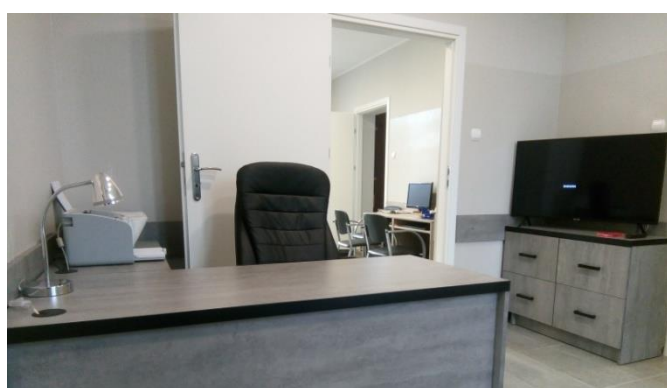
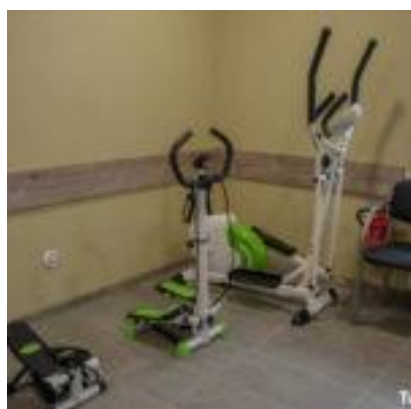
Leszno. Każda pozyskana kwota cieszy mieszkańców i jest motywacją do dalszych działań:

- Gmina Łądek otrzymała dofinansowanie w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020, Edycja 2018 Moduł I „Utworzenie i/lub wyposażenie placówki „Senior+”. Zadanie publiczne polegało na utworzeniu Klubu Senior + w miejscowości Ciężęń.

W wyniku realizacji zadania powstało miejsce spotkań dla seniorów tj. osób w wieku 60+ z terenu Gminy Łądek, które spełnia wiele funkcji w zależności od potrzeb zgłaszanych przez seniorów i ich rodziny. Celem działalności Klubu jest także inicjowanie współpracy i łączenie

inicjatyw lokalnych prowadzące do skutecznej aktywizacji seniorów oraz włączenia ich w życie społeczności lokalnych. Powstała placówka zapewnia miejsca dla około 25 seniorów. Otrzymana dotacja: 150 000,00 zł. Wkład własny: 37 500,00 zł. Całość zadania: 187 500,00 zł. Dzięki temu udało się wyremontować budynek, w którym znajduje się Filia Biblioteki Publicznej, Filia Gminnego Ośrodka Kultury, a wcześniej było tam przedszkole w bardzo złym stanie technicznym.

Ponadto z Modułu II Senior + funkcjonowanie pozyskano dotację w kwocie 25 tys. zł na funkcjonowanie Klubu Senior + (zajęcia z dietetykiem, rehabilitantem, zajęcia gimnastyczne, garncarskie oraz sekcja turystyczna i malarstwo, ale też zajęcia komputerowe). Do października planuje się złożyć kolejny wniosek na funkcjonowanie Klubu do poddziałania 7.2.2. WRPO.

- Rokrocznie realizowana jest Pomoc Żywnościowa dla osób o niskich dochodach korzystających z pomocy społecznej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym:

- kultura to także Ochotnicze Stowarzyszenie OSP Ciążeń - zakupiono motopompę pożarniczą w kwocie 19 000,00 zł, dofinansowała 19 000,00 zł oraz dofinansowanie ze strony MSWiA 19 000,00 zł. OSP w tym roku doczeka się nowego samochodu strażackiego, na który otrzymała dofinansowanie .

- Działa również Koło Aktywnych Pań – już sama nazwa wskazuje, że mieszkanki tej wsi biorą sprawy w swoje ręce. Panie organizują sobie spotkania z ćwiczeniami fizycznymi oraz pomagają czynnie w licznych akcjach społecznych i wydarzeniach kulturalnych we wsi. Gotują pyszne potrawy. W 2016 roku Koło Aktywnych Pań w Ciązeniu zostało zwycięzcą trzeciej edycji konkursu „Smaki Regionu” („Smaki Regionu” to konkurs kulinarny organizowany w ramach „Spotkań z Folklorem”. Jego celem jest promocja potraw regionalnych charakteryzujących się tradycją, ugruntowaną w czasie metodą wytwarzania, których jakość lub wyjątkowe cechy i właściwości wynikają ze stosowania tradycyjnych metod produkcji. W konkursie mogą brać udział zarówno osoby indywidualne, jak również stowarzyszenia czy koła gospodyń wiejskich z obszaru działania Stowarzyszenia „Unia Nadwarciańska” w Słupcy). Triumf zapewnił im comber jagnięcy z zapiekanką ziemniaczaną i czarną rzepą. Rok później panie II miejsce bon towarowy o wartości 1 500,00 zł otrzymało Koło Aktywnych Pań z Ciązenia za „Szarlotkę z kruszanką z lodami miętowymi”.

Zdjęcie: Twoja Słupca

- Wieś ma swoje unikatowe miejsce - amfiteatr na świeżym powietrzu. Obecnie jego stan nie jest w dobry, ale mieszkańcy zdają sobie sprawę z tego, że jest to miejsce warte uwagi i godne odnowienia, dlatego podjęli kroki, żeby zrewitalizować ten obiekt. W tym roku odbędzie się realizacja lokalnej inicjatywy, którą miejscowość wygrała w konkursie organizowanym przez CIF „Witaj Piękna Polsko”, gdzie głosy internautów zdecydowały o tym, iż Ciążen znalazł się na czwartym miejscu i wygrał renowację skwerku w centrum wsi – naprawiony zostanie płot, amfiteatr oraz plac zabaw dla dzieci.

Nieodłączną częścią Ciążenia jest natura, rzeka, która dzieli zabudowania od łąk rolników. Dlatego w miejscowości znajduje się często uczęszczana przeprawa promowa. Prom przewozi ludzi, zwierzęta i sprzęty rolnicze na drugą stronę Warty. Prom miał swoje pięć minut w filmie Andrzeja Seweryna „Kto nigdy nie żył” w 2006 roku, co było nie lada gratką dla mieszkańców, którzy mogli spotkać znaną obsadę i otrzymać wymarzone autografy np. Michała Żebrowskiego. Także ta strefa publiczna w ubiegłym roku doczekała się modernizacji:

pozyskano dofinansowanie na realizację zadania pod nazwą „Modernizacja dwóch promów wraz z infrastrukturą brzegową na rzece Warcie będących w ciągu drogi dojazdowej do gruntów rolnych w m. Ciążeń i w m. Sługocin” ze środków Województwa Wielkopolskiego. Dotacja: 350 000,00 zł. Całość zadania: 563 899,35 zł.

Wó
drzewek n
środowiska nie jest obecny w miejscowości Ciążeń.

akcje sadzenia
Temat ochrony

Ważnym aspektem smart village jest także rozwój w pozostałych dziedzinach, np.:

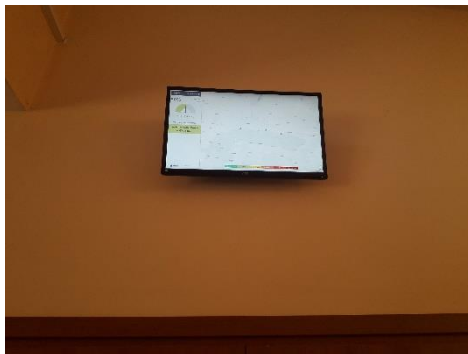
- oznakowanie tabliczkami dojazdów do posesji oraz do budynków użyteczności publicznej;

- rozpoczęto prace związane z podłączeniem wszystkich mieszkańców do Internetu Szerokopasmowego, a wcześniej została podłączona do niego Szkoła Podstawowa w Ciążeniu oraz Biblioteka i Świetlica Wiejska:

- w Szkole Podstawowej w Ciężeniu zamontowano system składający się z miernika zanieczyszczenia zainstalowanego na zewnątrz szkoły, monitora informacyjnego wewnątrz budynku oraz komputera:

- e –usługi także dla mieszkańców Ciężenia. Gmina Łądek pozyskała dotację na projekt „Rozwój i integracja systemów informatycznych wspierających komunikację elektroniczną” Projekt realizowany jest w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020. Wniosek uzyskał dofinansowanie w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Osi priorytetowej 2 „Społeczeństwo informacyjne”, Działania 2.1 „Rozwój elektronicznych usług publicznych”, Poddziałania 2.1.1 „Rozwój elektronicznych usług publicznych”, dzięki któremu mieszkańcy mogą załatwić sprawy w Urzędzie poprzez e-usługi.

- hot spot – Gmina ma w planach utworzyć bezpłatny dostęp do internetu,

- wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne (ze względu na oszczędności oświetlenie było wyłączane o godzinie 24.00, a dzięki wymianie lamp rtęciowych powstały oszczędności, dzięki którym lampy świecą całą noc, co jest niezwykle ważne dla mieszkańców).

W bieżącym miesiącu został złożony bardzo ważny wniosek o dofinansowanie w sferze społecznej. W Ciężeniu powstanie Centrum opiekuńczo-mieszkalne:

- możliwość korzystania z dodatkowej usługi w postaci zapewnienia możliwości zamieszkiwania w formie pobytu dziennego lub całodobowego

- otrzymanie różnorodnego wsparcia (w tym w zakresie potrzeb zdrowotnych, pielęgnacyjnych, zapobiegania wtórnym powikłaniom, stymulowania i rozwijania sprawności ruchowej, kompetencji poznawczych oraz społecznych), będą miały zapewnioną możliwość niezależnego/samodzielnego i godnego funkcjonowania na miarę swoich potrzeb
- osiągnięcia, przy współudziale osób niepełnosprawnych, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.
- wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia poprzez rozszerzenie usług dla dorosłych osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności;
- umożliwienie warunków niezależnego/samodzielnego i godnego funkcjonowania na miarę możliwości i potrzeb osób niepełnosprawnych;

Wartość projektu to 1 727 747,13 zł -100% dofinansowanie.

Beneficjentem dobrych praktyk jest samorząd Gminy Łądek, ale przede wszystkim mieszkańcy miejscowości Ciążeń i wszystkich małych wsi na terenie Polski, jak i Unii Europejskiej.

Opisane inicjatywy promują idee inteligentnych wsi (smart villages) w jak najszerszym tego słowa znaczeniu. Przedstawione projekty i inicjatywy odpowiadają na wiele różnorodnych problemów na terenie miejscowości. Ciążeń staje się w szybkim tempie zrównoważoną, inteligentną i innowacyjną wsią wykorzystującą nowoczesne technologie, aby poprawić poziom życia oraz jego jakość mieszkańcom nie tylko miejscowości Ciążeń, ale także okolicznych wsi poprzez uczęszczanie innych dzieci do nowych oddziałów przedszkolnych oraz do nowoczesnie wyposażonej szkoły podstawowej.

Nastąpił duży wzrost efektywności zarządzania poprzez wybór nowego gospodarza Gminy, świadczenia usług, ale także poprawa konkurencyjności terenów wiejskich w miejscowości Ciążeń poprzez sprzedaż działki Inwestorowi – firmie Konspol. Wszystko to odbyło się na podstawie społecznych i środowiskowych potrzeb obecnych i przyszłych pokoleń. Opisane pomysły i inicjatywy „smart” są odpowiedzią na wyzwania stawiane współczesnym wsiom i jak najlepsze wykorzystanie środków unijnych obecnej perspektywy finansowej, ale także środków krajowych. Tworząc pracę mam nadzieję na zwrócenie uwagi decydentów na problemy małych wsi, w których bez środków unijnych i krajowych nie można wiele zrobić pomimo chęci i pomysłów mieszkańców. Ciężka praca społeczna grupy osób jednak w przypadku opisywanej wsi opłaciła się i w ciągu kilku lat udało się zrobić bardzo wiele w różnych dziedzinach życia: kultura, drogi, oświata, informatyzacja. Każda inicjatywa

jest ważna, nie można wskazać jednej najważniejszej. Przykładowo termomodernizacja szkoły generowała duże nakłady i przyniosła za sobą wymierne efekty. Jednak równie ważne moim zdaniem było posadowienie tabliczek informacyjnych o nazwach ulic i z wskazaniem domów, które nie są bezpośrednio przy drodze – efekt? Karetka pogotowia w razie potrzeby bez problemu trafią do poszkodowanej osoby, która potrzebuje natychmiastowej pomocy. Wtedy liczą się cenne sekundy i minuty, które dzięki oznaczeniom skrócą czas dojazdu i mogą komuś uratować życie. Koszt poniósł Urząd Gminy w Łądku, dla którego ważny jest mieszkaniec i pokazał, iż nawet takie rzeczy są porównywalne z dużymi inwestycjami.

Uważam, że mieszkańcom żyje się lepiej niż jeszcze w 2014 roku przed realizacją inicjatyw:

- pobudowane drogi skracają czas dojazdu do budynków użyteczności publicznej oraz do drogi wojewódzkiej,
- dzieci i młodzież chodzą do pięknej, energooszczędnej placówki oświatowej,
- seniorzy w końcu mają swoje miejsce i fundusze na spełnianie swoich drobnych marzeń,
- w bibliotece i świetlicy wiejskiej znajdują się nowe komputery z dostępem do szerokopasmowego Internetu,
- dzięki monitorowaniu powietrza rodzice wiedzą, czy dzieci oddychają zdrowym powietrzem (dziś na monitorze pojawił się napis: „czyste powietrze”), a więc można być spokojnym, a ponadto uczestniczą w bezpłatnych wyjazdach, zajęciach pozalekcyjnych,
- rozwinęła się Ochotnicza Straż Pożarna w Ciążeniu, która pomaga mieszkańcom podczas zagrożeń,
- dzięki wybudowanym chodnikom jest bezpieczniej,
- piękne boisko służy wszystkim mieszkańcom,
- niedługo wszyscy mieszkańcy będą podłączeni do szerokopasmowego Internetu,
- wymarzona renowacja amfiteatru w Ciążeniu nastąpi już w tym roku, na co mieszkańcy czekali wiele lat, aby miejsce spotkań zostało odnowione,
- poprawiło się zagospodarowanie przestrzeni publicznej w sołectwie Ciążen,
- nastąpiła poprawa estetyki miejscowości Ciążen,
- zwiększenie aktywności mieszkańców sołectwa Ciążen,
- zwiększenie integracji mieszkańców, zwłaszcza rodzin z dziećmi,
- powstanie nowego miejsca rekreacji,

- zwiększenie integralności wsi,
- zwiększenie współpracy sołectw z samorządem gminnym,
- zwiększenie zaangażowania mieszkańców na rzecz swojej miejscowości,
- poprawa jakości życia na wsi,
- wypromowanie wsi na terenie gminy, powiatu i województwa,
- impuls do trwałego rozwoju społecznego i podtrzymywania cykliczności procesu odnowy wsi,
- poprawa architektury krajobrazu Ciężenia.
- kultywowanie tradycji i historii - miejsce od dawien dawna organizowania Świątojanków w czerwcu każdego roku. Ze skwerkiem są ściśle powiązane obchody Świątojanek - plecenia wianków, konkurs wiankowy, puszczania wianków do rzeki Warty.

Długo można by wymieniać zmiany dokonane w przeciągu ostatnich pięciu lat, po prostu skok rozwojowy. Jednak zdaję sobie sprawę, że jeszcze jest wiele do zrobienia np.:

- kolejne etapy kanalizacji sanitarnej,
- kolejne etapy chodników,
- budowa dwóch ulic oraz remonty częściowe dróg,
- ocieplenie budynku OSP oraz termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Ciężeniu.

Nie dla wszystkich smart village musi wiązać się z zastosowaniem super nowoczesnych technologii energetycznych, oświetleniowych, cyfrowych, telekomunikacyjnych. Należy oceniać to w skali bardzo lokalnej, gdyż w skali naszej gminy miejscowość Ciężenia zasługuje na miano „smart”. Przedstawione przeze mnie rozwiązania są dla mieszkańców innowacyjne i były robione po to, aby żyło im się lepiej. Każda wiedza jest wykorzystywana i przetwarzana w celu jak najgłębszego poznania problemów mieszkańców i prób ich rozwiązywania. Nie może to być jednak koniec naszych działań, musimy podjąć dalsze starania. W publikacji „Inteligentne wsie Rewitalizacja usług na obszarach wiejskich” wydana w 2018 roku przez Europejską Sieć na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, Phil Hogan - europejski komisarz ds. rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich w przedmowie twierdzi, iż: „Za początkowy etap rozwoju inteligentnych wsi odpowiada społeczność lokalna, która wspólnie opracowuje strategię w oparciu o lokalne zasoby i aspiracje. Należy zainwestować w tych ludzi, ich pomysły i bardzo potrzebną infrastrukturę oraz budowanie zdolności. To nasze zadanie jako decydentów – musimy upewnić się, że dostępne są odpowiednie narzędzia”. Pragnę zwrócić uwagę, iż nasza gmina i nasza miejscowość wypełniła

dokładnie słowa unijnego komisarza, a zatem jako decydenci winni zobaczyć, iż posiadamy odpowiednie narzędzia do dalszego rozwoju – pokazaliśmy to w ciągu kilku ostatnich lat. Swoim udziałem w konkursie chcę zainteresować decydentów naszą małą miejscowością, dać przykład innym oraz spróbować pokazać, że takich wsi jest więcej, że potrafimy się rozwinąć, jeśli da nam się do tego odpowiednie narzędzia. Według wymienionego wcześniej komisarza „Parlament Europejski przydzielił także 3,3 mln EUR na działania przygotowawcze, które rozpoczną się w przyszłym roku. W tym przypadku celem jest zapewnienie wsparcia na rzecz rozwoju maksymalnie dziesięciu inteligentnych wsi w całej Unii Europejskiej (UE)” - być może jedną z tych wsi będzie wieś z małej rolniczej gminy taka jak nasza? Jak przebić się ze swoim zdaniem, głosem wśród wielu innych wsi oraz dużych miast, gdzie też potrzebne są duże nakład środków? Wiem jedno – warto próbować i wierzyć, że nasze działania na rzecz mieszkańców zostaną dostrzeżone, a być może dzięki tej publikacji inne małe wsie przekonają się, że wspólnie można zasłużyć na miano „smart village”, ponieważ według Phila Hogana określenie „inteligentna” oznacza „również współpracę i rozwijanie nowych sojuszy – myślenie nieszablonowe i wyznaczanie własnej drogi ku dobrobytowi i zrównoważoności”, a nie jedynie super nowoczesne technologie, które najwcześniej docierają do dużych miast. Należy inwestować zatem w ludzi, idee i przedsiębiorstwa, w społeczności lokalne i otaczające je tereny wiejskie. Mam nadzieję, że takie podejście będzie realizowane przez Parlament Europejski i Komisję Europejską, a moja praca niech będzie wspólnym głosem małych „smart village”.